



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Fratris Petri Pauli Philippi, Ordinis Prædicatorum, Sacræ Theologiæ
Doctoris, admodum neceßaria Introductio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

IN SECVNDVM LIBRVM
MYSTICÆ THEOLOGIÆ

R. P. FRATRIS HENRICI HAR-
PHII ORDINIS MINORVM,

Fratris Petri Pauli Philippi, Ordinis Prædicatorum, Sacræ
Theologiæ Doctoris, admodum necessaria
Introductio.



OMNIS naturam ad excellentiam appetendam vehementer proclivem esse subtilissimus ille natura indagator agnovit, qui eius occasionem arripuit, qua illam ex felicissimo statu, in quo condita fuerat, deturbaret: Eritis, inquit, sicut Genes. 3.
Dij, scientes bonum & malum. Quibus etiam verbis vel inuitus significavit, in quo consistat excellentia nostra veritas, etsi eam ad illicita impius ipse, invidusq; detorsit.

Non potest enim quippiam sublimius excogitari, quam esse Deo similem: ac verum bonum, quod & summum est, contemplari, quicquid ei contrarium esse potest, ita nosse; ut quemadmodum illud super omnia ardentissime diligimus, ita istud pre cunctis, qua in hoc, vel futuro seculo cõingere possunt, odio ingenti, atque perpetuo prosequamur. Nam hoc pacto natura nostra conditio, qua naturali eius similitudine insignita est, perfectissime, & amplificatur & perfititur. At verò miserrima profectò ratione iam factum est; ut hac tam ardens excellentie cõsequenda libido in omnibus alijs rebus exarserit, ut nulla sit vel mentis, vel corporis excitatio, nulla ars, quantumlibet vilis, in qua non contentur totis viribus homines excellere, nulli parcant labori; nihil damna faciant honoris, temporis, fama, divitiarum. Quicumque enim animum applicuerint, vel ad negotiationem, vel ad militiam, vel ad mechanicas artes, ut cetera omittam, in ijs reliquis præstare summa ope, studio, vigilijs, laboribus, periculisq; contendunt. Sola ferè videtur inculta iacere ars illa caelestis, qua diuina sanè disciplina ad veram sapientiam animus excolitur. Nam quamvis multi sint, qui omni cura, cogitatione, atque opera in eam incumbant, sunt tamen paucissimi, ac penè nulli, si ad ingenstem numerum comparentur illorum, qui eandem perpetuò augere, perficereq; deberent. Est nihilominus impressa nostræ menti fax quadam ardens, ac lucēs, qua naturalis vi impellitur, quantumlibet impij simus, & scelera illa arguere, repre-

M m m 3 hend vi s

hendere, horrere in alijs inspecta, qua in nobis ipsis & agnoscimus, & amplelli-
mur; integritatem vero, & sanctimoniam visæ, si in aliquo illustri coruscare vi-
deatur, amare, laudare, exoptare. Rapiunt enim ad sese vel reuocant animam ob-
iectus splendor virtutis, ac sanctitatis: in quo conformitas illa, quam ei inaccessi-
bilis summa bonitas lux indidit, exerts mirum modo vim suam, vt illud idem,
quod peccatorum mole oppressa contemnit, nequeat non desiderare. Quod inter-
uum bellum peccato quidem excitatum p̄s mentibus, ad exercitationem victo-
riasq; comparandas relictum est; peccatoribus autem ad eos extimulandos, vt
peccati turpitudine cognita, præstantiaq; virtutis ad hanc summa animi con-
tentione ab illo transfugiant. Sed hos non raro videmus inspectam lucem splen-
didioris sanctitatis mirifice deperire: illi perari sunt, qui eam excolunt pro di-
gnitate. Est autem illa sorte eius reicausa, quod tantum placet magis iustitia cla-
rioris pulcherrima, & venustissima facies, quantum peccatorum sordibus compa-
rata illustrius emicat; tum quod (vt in Proverbio dicitur) dulce bellum inex-
pertus est; neque ingentes difficultates, ac durissima illa certamina, qua pro ad-
ipiscenda excellentia virtutis sustinenda sunt, deterrent animos eorum, qui nun-
quam perfectionis itinera sunt ingressi. Sed ea iudicio meo potissima ratio est,
quod ad sanctitatis excellentiam (qua amplissimam quoddam fastigium præ se
feri) sola subuehit profundissima suimet abnegatio, & humilitas cordis, qua
alio videtur ipsa natura contraria, vt nihil supra: cum proprium natura huic
corrupta videatur, superius querere comoda; utilitates & honores proprios se-
ctari: qua omnia despiciunt, imò & abiicit profundum illud centrum humilitatis;
ac si ad caelum quis volare contendens, semetipsum in profundissimi tartari
ima, centrumq; demergat. Attamen hæc ipsa duo sunt; qua mirum modo inter se
consentiunt, diuino præcō magisterio (neque enim alius artifex id potuisset)
sibi inuicem coaptata; iuxta illud Christi axioma: Qui se humiliauerit ex-
altabitur. Cuius exemplar non solum se ipsum verbo proposuit, cum ait: Discite
à me quia mitis sum & humilis corde, verum etiam factio cum proposito
sibi gaudio crucem, confusione contempta præteritis factus est oppro-
brium hominum & abiectio plebis, & animam quoque suam ad infera
loca propria voluntate detruxit. Voluit enim hoc exemplo nos omnes in sui imi-
tationem inflammare, vt iter ad apicem perfectionis, & sanctitatis per eadem
Creatoris, & Saluatoris nostri vestigia non modo non asperum, sed omni quoq;
suauitate, ac dulcedine plenum iudicaretur. Qua ratione illam, quam expete-
bamus, scilicet veram sanctitatis excellentiam consequimur, quam initio dixi-
mus in eo consistere, vt Domino Deo nostro perquam simillimi efficiemur. Fui-
re autem permulti (sicuti & in dies singulos multi nascuntur) qui methodos va-
rias excogitarunt, seu malum dicere, quod est verum, quibus varia à D. O. M.

Matth. 23.
Matth. 11.
Heb. 12.
Psalm. 27.

reuelata sunt rationes itineris huius instituendi ad verā Christiana vitā perfectionem consequendam. Sicut enim varia sunt corporum constitutiones, ita ac longè multipliciora sunt ingenia animorum; nec omnibus idem, eodemq; modo conditum sapere potest. Quid verò refert qua linea, modò à centro modò ad calum perducamur? Sed qui de ea re fusius tractauerit, ac dilucidius eam ad methodū quandam diduxerit, quam R. hic Auctor F. Henricus Harpbuius Mechliniensis, Ordinis Minorum Professor, ego non legi haecenus. Qui non ea, quae ab alijs conscripta viderit, (quamuis non pauca se legisse praeseferat) sed quae proprijs, diutissimis, sanctissimisque exercitationibus suis non solum intellexerat, sed patiebatur diebus singulis, animo id vehementius appetenti describere conatus est. Conatus est inquam: nam ineffabilia ea esse fatetur; & quae si etiam exprimerentur verbis, non possent tamen intelligi nisi ab ijs, qui simili exercitatione ardentissima eadem experirentur. Atque is quidem primus est, qui in huius libri lectione cauendus est scopulus. Solent enim qui ista adeo mira, & insolita legunt, contrarijs quibusdam vndis allidi; dum sibi exercitationum spiritualium suarum quasi scopum quandam proponunt, consecutionem tum impassibilitatis cuiusdam sensuum, passionum, voluntatumque suarum, perinde ac si funditus mortui nullo possint, quamuis acutissimo stimulo pungi, tum contemplationis excellentissima, prorsusque ineffabilis: qua mira videant, & imperturbatis oculis perpetuò contemplantur. Quocirca vel superba quadam presumptione supra vires suas audent: aut pusillanimitate perniciosiore à coepto deterrentur. Quamobrem opportunum quidem videtur ista vniuersa legendo percurrere: quo mentis ardor erga felicitatis communicationem acrius accendatur, quam à Deo quibusdam amicis suis concedi cognoscet, & si in enigmate id ac valde confusè cognoscet. Necessarium tamen est, ut ab imperfectionibus gradatim, & ped. tentim, atque ordine quodam ascendatur. Neque enim doctrina ista non potest omnibus proponi, quamuis scelestissimi illi fuerint, ac pessimis vitiorum omnium habitibus corruptissimi, si toto corde ad Deum suum conuersi, statuunt ei fideliter deservire. Sed ordinis inuenda ratio est: quam non obseruantes multos, qui huius & doctrinam gustum suauissimum praesenserunt, etsi eam acutissimè susceperint, nihil tamen post multum etiam temporis profecisse videmus. Quae verò sit illa ratio, paucis ego iam statui demonstrare, ex aliorum tamen relatione, quique & propria discipulorum suorum grauisima, & diuturna experientia eam didicere.

Debent igitur (praesertim qui à grauioribus flagitijs initio conuertuntur) iuxta doctrinam capituli 1. 4. aliquanto tempore stetitibus incumbere, ea si que nter tum coram Deo, tum coram Confessore perito confitentes, & eorum, quae vel proximo, vel quouis vita sua tempore deliquerunt, grauitatem meditari, atque in labore vultus sui comedere panem compunctionis, & contritionis. Experientur au-

tem hi benignissimi Parentis sui Domini Dei nostri auxilium speciale, eos docentis; si diligenter animum aduerterint: sed & ad me meditationes sibi comparandas, de quibus c. 15. Auctor breuissimè loquutus est, lectio aliqua deuota Patrum illos plurimum adiuuabit: præcipuè verò ea, quam R.P. Frater Aloysius Granatensis nostri Ordinis Prædicatorum mira quadam facilitate, ac dulcedine scripsit. Vt verò peccati horrore concussi, amore virtutis, & sanctitatis se accendi perceperint, (neque enim fieri potest, vt frequentem illam cordis contritionem, & oblationem spiritus contribulati Dominus despiciat) tum frequentius incipiunt ea legere, quæ primis hisce duodecim capitibus Auctor de mortificationibus docet: ea tamen ratione; vt secundum, octauum, nonum, vndecimum, ac duodecimum capitulum intelligant alius quiddam docere, quàm hoc: initio perficere possint. Quamobrem circa alia sese diligenter, ac sapissimè examinent, quousque agnoscant, quo modo circa ea peccare soleant, remedium vulneribus suis adhibeant; proponantque illa seruare pro viribus: vehementi compunctione cordis & præteritorum memoriam renouantes, & earum culparum, quæ circa ista capita contraxerint, singulis diebus humiliter desentes. Sunt enim capita sex, quæ post susceptum diuinum hoc semen ita namque appellare soleo: ignitum illud virtutis desiderium, quod inter compunctionis lachrymas excitatum est) diligentius oportet tante istorum oculos obuersari tertium, quartum, quintum, sextum, septimum, ac decimum: quibus egregiè preparatur animus ad reliquorum intelligentiam percipiendam mente, operè, præstandam: cum tamen interea valde vile sit, omnium aliorum quoque capitulum lectionem continuò manibus, oculisque versare. Illa namque compunctionis lachrymæ, quasi diuinum quoddam oleum, ac balsamum. Fomentum efficiuntur amoris nascentis: quo oculus purgatur in dies magis, vt virtutis splenderem in omnibus his capitibus mirifice coruscantem perfectius, subtiliusque dignoscatur; vnde eundem amorem purgantem denudò vehementius inflammet. Neque verò hanc flammam sensatam esse oportere: sed sufficit, si intra intellectus, ac voluntatis quasi viscera contineatur; dum constantissima animi determinatione istorum documentorum observationem sibi proponit: quæ cum creuerit, exeret se in opus; minimumque confirmabit, vt reliquorum etiam capitulum exercitationem se dedat, ea tamen adhibita moderatione, vt tam secundi, quàm octaui, & noni, ac multò magis vndecimi, & duodecimi capituli primos tantum gradus aggrediatur, reliquos desideret quidem, sed tamen nullo modo angatur animo, sineque etiam intellexerit perfectè, quid sibi velint. Satius erit hoc tempore (hoc enim exempli gratia afferam) eam sibi in omnibus operibus suis intentionem formare, quam rectam nuncupat, quæ nullo scilicet commodo suo temporali, vel spiritali moneatur, sed ob solam gloriam sui Creatoris: non quasi salutis suæ, in se consequi non speret, & hanc laborum suorum remunerati-

onem non desideret, & possidet; sed quia ea sese reditu digne dirigat in Deum, ut
 eius gloriam sic velit, ut que praeerea consequutura fere non inspicitur, quamuis
 ex illa sint oritura. Hoc autem est illud à Christo breuissimè dictum: *Quærite*
primùm regnum Dei; & hæc omnia adicientur vobis. Eadem proporti- *Matth. 6.*
 one metiri oportet exercitacionem patientiæ, & abnegationis propria; ne forte ad
 altiora nobis anhelantes, in cassum oleum operamq; perdamus. Hanc autem pec-
 catorum suorum acerbam & rursusque meditationem semper emollire debet
 consideratione ingentis misericordiæ, paternæq; pietatis Dei, quam sibi tot, tan-
 tisq; modis demonstrauit; illa præsertim incredibili patientiæ & longanimitate,
 quare bellem se adeo peccatorem tandiu pertulit, toties vocauit, benignissimèq;
 r. capit: ut hinc fiduciam gaudem concipiat, qua cum ad thronum audeat glo-
 ria Dei, inde verò maximam reuerentiam, & humilitatem: quæ duæ illæ sunt
 Virgines, quibus Hester comitata ad Assuerum incedebat, postea quam multis *Ester. 15.*
 lachrymis, atque ieiunio Dei auxilium, & opem contribulato corde implorauit.
 Vbi verò pluribus mensibus hoc modo se exercuerit, tria illa conabitur ad-
 iungere, quæ ca. 16. continentur; quibus ad obeunda hæc eadem, quæ cunctis duo-
 decim primis capitibus leguntur seruata tamen adhuc moderatione prædicta, ma-
 gnâ comparabit virtutem, & promptitudinem. Quamdiu verò intra huius ex-
 ercitacionis limites continere se quisque debeat, non facillè statuere quisquam po-
 test; cum facilius quidam semetipso solo perficiat, quod alter ne anno quidem m-
 regro possit; quod ille naturali polleat inclinatione, vel maiore diligentia vsu,
 feruentius in idem incumbat. Quocirca, ut ex ca. 13. elici potest, proprie constitutio-
 nis ingeniq; inclinationes inuestiganda sum diligenter; ut scire valeamus, & quid
 illud sit, quod potissimum moderari debeamus, & qua ratione facillime propensi-
 one nostras ad virtutum omnium epera inlectere, atque dirigere.

Quamuis autem hoc toto tempore studium virtutis prætermisum non sit,
 sed cuncta, quæ ei aduersantur, summa sint cura, diligentiaq; reiecta, hactenus
 tamen eo mens operantis primùm dirigebatur; ut cordis compunctione, animi tu-
 morem, superbiamq; peccatorum quoque præteritorum recordationem contere-
 ret, ac deleteret: ut ea vitaret, quæ offendiculo esse possent, occasionesq; peccandi:
 ut Dei erga se amorem tanta patientia hostem suum expectantem agnosceret, ut
 sancta quadam obstinatione propositum mentis confirmaret, quo statuit, quie-
 quid elongare nos à Dei amicitia videretur; præ omnibus rebus cauere. Iam ve-
 rò post diuturnos labores istos testimonium quoddam anima sibi perhiberi aduer-
 tet, quo spem non mediocrem concipiet eius nuptias, & amplexus optimum ac
 piensimum Patrem Deum non auersari: qui, quâuis post amatores plurimos for-
 nicata fuerit, recipit eam tamen, contra vulgatam hominum consuetudinem,
 ad se humiliter reuertentem, omnium ignominiarum suarum oblitus. Quo fiet,

ut non amplius ad peccatorum remissionem, fugamq; primò reuocet, vti fecerat hactenus, mentis, studiorumque suorum intentionem, sed ad sese exornandam vero illo, de quo cap. 20. tractatur, ornamento virtutum, simulq; intentionis illam rectitudinem mirifice excolet, de qua supra iam dixerat, & qua 22. capite repetitur. Quare apertissime cognoscere vnusquisque potest: ea, qua de intentione secundo capite dicebantur, non esse tanquam initia quadam assumenda exercitationum, cum ab auctore primus ille gradus hoc loco supremum quoddam fastigium constituitur, ad quod hac viuendi ratio, quam adiuuam ille voluit appellare, diligenter in via Domini ambulantem perducit: quamuis sint à principio proposita, tanquam scopus, ad quem hoc ipsum viuendi genus dirigeretur, & allice: etur eius pulchritudine animus, ad hac certamina subeunda libentius. Et rationem quidem ordinis huius inde colligere haud difficile possumus, quia si cum primùm quis aggreditur iter salutis, ad altissimos illos gradus perfectionis conscendere conatur: & ad lucem prestantissima contemplationis, aut ad igneos ardores charitatis in Deum, ac proximos aspirare praesumat: grandem adificij molem super ingentem arenarum acervum construere nititur: vnde quolibet vehementiori vento flante, vel tentationis grauioris irruente flumine, cuncta facillimè concident, magnaq; fieri iactura operis, ac temporis: praesertim cum non patiatur Deus, nisi forsitan iratus superba menti) eos potiri amplissimis huiusmodi muneribus suis, quos corde humiles, atque ad pedes suos veraciter prostratos non esse cognoscit. Quemadmodum enim dat humilibus gratiam; sic eam superbis negat, quibus relinquit. Ecquod est autem superbia amorisque genus aperiuis, quam ad sublimia Dei dona audacter anhelare eum, qui suam indignitatem primùm non agnouerit? Quae cognitio compunctione cordis potissimum acquiritur, ac exercitatione humilitatis illius; quae virtus ita omnium aliarum virtutum fundamentum est, vt vnuerfas ad se congreget, & vi quadam naturali conglutinet ad quae duo potissimum spectat hac hactenus seruata ratio insituaenda vitae, si diligenter aduertat, adimittat semper magna illa spe de diuina erga se toties agnita misericordia, quae talem dilexit, sustinuit, vocauit, atque in gratiam recipere voluit. Ex quibus illa proficisci nata est intentionis rectitudo, quae, vt par pari tanto huic amori referat, si iniurius olim Domino suo fuit, iam quicquid aut agere, aut pati poterit; id totum nulla sua vtilitatis ratione considerata, eam tantùm ob causam & agere, & pati constituit, vt Deus glorificetur, vt rem faciat, quae sponso suo grata existat. Quapropter quae olim duodecim illis capitibus legerat, ac iuxta ea prestare conabatur, conduplicat, non amplius eo sine, quo prius, vt vitet, inquam, peccata, & peccatorum occasiones: sed longe altiori, vt sponso suo placeat, vsurans, faciat praeteriti temporis, & quam sponso suo intulerat, facinoribus suis ignominiam, in illa-

Iacob 4.
 1. Pet. 5.

In illustriorem gloriam & honorem virtutibus, ac virtutum operibus commutet. Quamobrem ab ipso quoque suo conversionis initio summa diligentia cavabit, ne qua subrepat vngquam intentio, qua subdole diuinum hoc opus vel destruat penitus, vel inficiat, aut certe impediat: quod si frequenter, ac serè ad satietatem cap. 2. 17. 22. 43. & 45. Auctor repetit. Nouit enim quantum vel noceat, si irrita huiusmodi scopulos ventorum impetu nauis hac nostra feratur: vel quantum proficiat, si longe ab eis enauigemus ad portum. Atque hoc totum ad eam vitam pertinet, quam ipse initio cap. 13. actiuam vocat: qua certè non mediocriter hominis extollitur animus, & conuersario praestitit, qui quamuis placere Domino, & peccata vitare studeant, communi tamen cursu, quasi per planitiem eum sequuntur, atque operam nauant, vt illius gratiam consequantur. Quemadmodum autem is, qui altissimas alpes transgrediuntur, cum ad primorum montium radices peruenire, illud videri solet, tum demum se alpes totas conscendisse, cum altissimorum montium, quos vident, altitudinem superauerint: quod iter ubi consecerint, noui montes is, quos ante conspexerant, ac superauerunt, altiores apparent: Ita is, qui hoc viuendi genus constantia, ac diligentia summa sunt assecuti, vt scilicet non solum nihil velint, quod Deo placere non possit, sed praeterea vniuersa velint, ac faciant, vt Deo rem gratam faciant, & qua in eius gloriam referatur, eamque ob causam & compunctioni cordis, & virtutum operibus studiosissime, ac gnauiter vacent: statim noua quaedam praestantiorum perfectio, & quasi montis celsitudo se offert, ad quam contendere totis viribus non esse est. Neque verò existimandum est, debere se confestim aspera illa iuga ascendendo tentare: sed pluribus diebus eam, quam hactenus perfectionem assecuti Dei dono videntur, exercitatione diligentissima confirmare. Sicut enim media semper aliqua iacet aut vallis, aut planities ab vno ad alterum montem, hoc namque modo Natura sagax prouidere voluit, ne perenni ascensu vires itinerantium defatigentur, sed plano illo, aut etiam decliui intervallo reparata ad nouum, & saepe etiam asperiores ascensum corroborarentur, ita confirmandus animus, & constabiliendus est exercitatione, & vsu acquisita virtutu: Ita tamen, vt cordis oculus attentissime consideret, an nouum vllus mons sese offerat, & assecutus ardenti discretosq; desiderio illius transcendendi teneatur, quia primum fuerit a Domino vocatione sua benignissime prouocatus: neque presumptione superba vitas vires suas se ingerens, neque timore, aut pusillanimitate nimia diuina aduocati gratia resistens. Praesertim, quod perseveranti carum reru, quae dictae sunt hactenus exercitatione, ad noua vita contemplatiua superiorumq; graduum aptissimus redditur, imò ad illum progressus facit non mediocres. Docet hoc apertissime Auctor, dum cap. 26. quae impedimenta vitanda sint, admonens & cap. 28. quae affectiones animi moderanda, atque mortificanda sint, eadem, quae cap. 5. & 4. de-

Arauerat se e ad verbum repetit: neque verò inutiliter, quia iam ad alium finem dirigenda restantur: Principio namque vitiorum fuga, virtutumque adaptioni vacatum est: nunc autem in plenam sui ipsius obliuionem, atque abnegationem, ac in simplicem quendam effluxum in Deum, & vnius rei in rebus, quamlibet innumerabilibus Dei inquam Optimi Maximi intuitum comparandum incumbitur.

Ecce autem aliud illud: quod ingerit sese oculis, fastidium; & quasi mons altissimus perfectionis, per quem ad contemplatiuam spiritualem vitam ascenditur, quae animam vnit miro modo, nec patitur, vt in multiplicitate rerum, actionumq; innumerabilium consideret earum pluralitatem: sed quocumque incumbant agenda, patiendae, iubendae, siue temporalia illa, siue spiritualia sint; vel sibi, aliterve conducant, vel noceant: ita propria (vt ita dixerim) specie ea expoliat, & ferma: forma verò, ac specie diuina maiestatis exornat: vt omnis eius intentio in tot concursantium rerum tumultu feratur in vnum, solumq; Deum: Et hic quidem est secundus ille intentionis gradus, quem secundo capite Auctor proposuerat, vt splendidissimo fulgore suo animum nostrum ad se raperet, quem etiam cap. 22. repetijt, semper significans, tum demum debere nos se, undum eum exerceere, cum post multos menses, & annos primum illum gradum fuerimus adepti. Ad huius autem secundi gradus consecutionem cap. 35. docet quomodo intellectiua pars exercenda sit: quo autem modo pars effectiua prepararetur, longiori quadam circuitione quem modum scholasticum vocat, cap. 30. explicat, & cap. 31. qua alia compendiosiore ratione, quam mysticam ei libuit appellare. Ad intellectuam verò partem, vel affectiuam quoque modo scholastico preparandam lectio R. P. Fratris Aloisij Granatensis quamplurimum proderit, qui mira dulcedine, ac eloquentia, & comitibus, & propria Domini in nos beneficia pertractat, immensamq; materiam non confuso modo, atque in compositam praebet, sed grandis, & excellenti methodo dispositam, adeoq; digestam, vt eam cuiusque hominum sexui, statui, ac persona applicuisse, & appropriasse videatur; neque desit quippiam nisi lectio frequens, ac deuota, quo in spirituale cuiuslibet nutrimentum, & substantiam conuertatur. Quod tum continget, cum ad vnitium amorem peruenerit, de quo 33 cap. agitur, qui vtriusque modi finis vnicus est. Nam longiori quidem circuitu varia illa innumerabilium Dei perfectionum ac beneficiorum meditatio, eò nos ducit, quò breuifera nos perurget flagrantissimis, & frequentissimis aspirationibus ardor amoris: quo perenni fere desiderio optamus, petimus, & decernimus eum amare, à quo ineffabili quodam modo nos amari videmus, atque huius amoris flammis ardentiores singulis diebus accendere, summo quodam dolore (quo dulcissimo tamen conficimur) affecti, quia non est tam vehemens amoris incendium, & flamma, quam vellemus. Non enim tam multa querit

quaritur sic affecta voluntas, cui sufficit cognovisse, quoniam sic amandus est Deus, in eo cunctis amoris rationes unitè complectens, quia Deus est, quamvis rationes singulas distinguere non possit. At vero eum, qui vel primo, vel hoc secundo compendiosiori modo ad hunc statum pervenerit, (quamvis ei semper illa, quae c. 40. & 42. & 48. exponantur graviora pericula diligentissime cavenda sint, nemo dubitet permouendum esse Spiritus sancti donis ad illa, quae primis duodecim capitibus praesertim verò nono, undecimo, & duodecimo continentur: ac novis quibusdam illustrationibus edocendum de ijs, quae ad eius salutem pertinent, atque progressus spirituales. Quae namque maior esse coniectura potest de infusa Dei gratia & charitate, de q̄, acceptis Spiritus sancti donis, de quibus trigésimo octavo capite agitur, quam constans hic erga Deum amor, ac desiderium: quo veluti stimulo quodam acriori in illam semper curam, & cogitationem impellitur: ut Deum semper in conspectu suo prodeat, & intueatur ut eius amore magis ac magis semper inardescat: nullum alium honorem, vel utilitatē vel commodum querens; sed solum his flammis amoris consumi, eamq̄ solam ob causam & vitare peccata, & implere praecepta, esse corde paratum ad omne illud esse, quod vel ei tribuere, vel ab eo auferre divina maiestati placuerit? Tunc verò in hunc finem, modumq̄ vivendi, discretè quidem, sed instanter & constantissime totis nervis incumbere debet: & diligentissime advertere, quodnam exercitatio- nis genus ei offerat divina benignitas atque ipsum loco praestantissimi beneficii suscipiat, sine arduum, sine facile sit. Illud autem tibi persuadeas, cuncta, quae capitibus 40. 41. 44. 47. & inde ab Auctore tractantur, sensato (ut ita dixerim) experimento evenire ijs, qui his se modis fideliter exercuerint: tanta varietate, atque ordine, ut verbis exprimi nequeat.

Est autem hoc loco perquam mediatissime considerandum, eorum, quae his capitibus ab Auctore explicantur, quaedam ad nos, nostramque industriam pertinere: & quae praestare summa contentione debemus. Tale est, ne de his univrsis exercitationibus nostris plurimum confidamus, cap. 12. quodque magis etiam cavendum esse cap. 31. dicitur, ne de eis gloriemur: ut iuxta doctrinam cap. 40. & 42. discretionis virtutem prudenter adhibeamus; ut advertamus quodnam à nobis exigat exercitatio- nis genus, ne divina scilicet inspirationi prudentes, imprudentesve resistamus, cap. 46. & quatuor illi modi exercitatio- nis nunquam satis laudati, & incredibili utilitatis affluentissimi, quos cap. eodem fuisse verbi- bus exponit: summa demum constantia cap. 47. & 49. explicata, dum spiritali languore mens arida discruciat. Alia verò sunt, quae à Deo potius in nobis aguntur, qualis est ille sensuum ad interna liquesfactio, quam cap. 40. docemur, & ebrietas spiritalis, quae cap. 41. dicitur ab homine contineri non posse, ne erumpat exterius vulnus illud amoris saluberrimum, quod cap. 44. explicatur. Et multo

magis talia illa sunt, quibus spiritualis huius contemplativa vita, secundum superiores anima partes, aut eiusdem essentiam cōsurrectio declaratur. de quibus agitur quidem, sed modus, quo res tanta se habet, ipsomet Auctore teste, omnem superat vim orationis, neque intelligi potest, nisi ab ijs, qui vsu proprio cuncta cognouerint. Quamobrem dum ista legitur admodum contemplatiui viri doctrina, non illa debet esse intentio studiumq; legentis, vt ea, que promittuntur, intelligentia acumine peruestiget, ac penetret. Hac enim excellunt aded, atque insolitum, dulcissimumq; de Deo gustū insinuant, vt facillmō incauta mens quasi grandiori turbine impulsā in eas cautes, & scopulos allidatur, vt suauitates huiusmodi, excellentioremq; contemplationem curiosè desideret. Discernenda sunt igitur ea, qua oportet à nobis ingenti cura, constantiaq; praestari, & illa discretè, sensimq; exequi, eo ordine, modo, & cautione, quas Auctor docet, semper optantes, & quasi finem interdones desideriorum nostrorum, ad eam peruenire puri perfectionem amoris, qua omnium rerum memoriam aeterna obliuione delentes, omnemq; vilitatem, commoditatem, omnia gaudia, damna, cunctasq; tribulationes nostras, cuiuscunque generis, & quantumlibet gratia sint, nihili facientes. Deo constantissimè seruire velimus, ea vel vnica ratione, quia id ipsum nos debeamus id illum debeat: & postremò, vt ardentissimi amoris nostri, & omnium, qua vel gesserimus, vel patiemur, is ipse amor finis, & quam in hac vita expectamus, remuneratio sit. An verò non vides optime Lector, quam longè altiore ratione eadem illa duodecim prima capita modò exercentur: neque iam ad primos illos intentionis, patientia, abnegationisq; gradus sistatur animus, sed ad supremos, & ipsum perfectionis culmen ascendatur? & experimento cognoscitur quid inter deformem, ac simplicem intentionem intersit, quòd opere melius acutiusq; discernatur, dum iuxta cap. 27. summos diuina derelictionis angusties perseueranter fuerit homo perpressus: cuius differētia notionem capere à principio menti imperfecta non potuisset. Neminem autem decernere posse crediderim, quamdiu se debeat hoc modo animus exercere. Illud non dubitauerim confirmare, totum huius vita cursum in hoc studio debere promptissime versari. Quid enim antiquius vel vtilius excogitari potest, quo omnes vitæ suæ vel longissimos annos, vel laboriosissimos referat? Est namque hoc viuendi genus partuipatio quadam aeternæ felicitatis. Felicem profectò eum dixerim, qui continuata perenniter actione n.enti in istud incumbere possit. Sed profectò mirabile dictū est, quòd cap. 56. Auctor admonuit, vt non solum felices tunc huiusmodi viros esse existimemus, quamdiu ad excessum illos angustissimos assurgere possunt: sed etiam cum inde ad inferiora descendunt, quòd fieri oportere, & qua ratione declarat: non affirmauerim tamen huic viuendi modo uigilandum esse diuini, ac len-

ac longiore eius exercitatione animum confirmadum: antequam ad tertium vite genus, quam supereminentem nuncupat, nitatur ascendere, etsi id probabile satis esse videatur. Cur autem non censeatur esse necessarium, ea ratio est: quia preparatio, & consurrectio, qua in spiritali contemplatiua vita praemissa est maxima est ad istam, atque aptissima dispositio. Nam cap. 60. perfecta vocaliq; abnegatio, quam docemur, ac mortificatio exterioris, & interioris hominis nostri; & sex illa, qua ad diuina claritatis perceptionem necessaria cap. 61. dicuntur, qua etiam ornamenti loco in hac supereminenti contemplatiua vita constituuntur, & qua cap. 62. ad rudiores edocendos, qua ratione internum sponsi thalamum pulsare quotidie valeant, allata sunt; vel hac ipsa sunt, qua in hac spiritali vita contemplatiua traduntur, aut certe illis ceu fundamentis immediate superadificatur. Quod verò ad huius vita supereminenti opera spectat, illud vnum admonemus, quod & superius dictum est: distinguenda scilicet ea, qua à nobis executioni fideliter, constanterq; mandanda sunt, ab his, qua potius efficere in nobis Deus debet, quam vt eorum nos causa esse existimemus: cumq; illa praestiterimus, horum, si saluti nostra conduxerit, compotes, efficiemur, & quid illa sint, tunc experimento intelligemus. Hac nobis, Lector optime, visa sunt adijcienda, quo facilius hoc iter aggredi possis, quam adiu meliori ductore te carere contingerit. Tu pro tua pietate nostri memor in tuis ad Deum precibus esto: ne quasi milliarius lapis alijs iter ad grandia ista monstrantes, immobiles,

& insensibiles, vt fecimus hactenus, perpetuo maneamus. Roma in Conuentu Sanctae Mariae super Mineruam die xxix. Octobris. M. D.

LXXXV.

